

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119223710
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:6119223710.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: P. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/XX, XXX XX W., v konaní o zaplatenie 524,89 eura, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 14.01.2020, č. k. 18Csp/46/2019-128, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku II., v jeho napadnutej časti o zaplatenie 105,88 eura a vo výroku III.
- II. Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 155,01 eur s 5,05 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 70,54 eur od 26. 2. 2016 do zaplatenia, s 5 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 84,47 eur od 30. 3. 2016 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.“

2. Súd prvej inštancie citoval ustanovenia § 43 ods. 1 a § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 544 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení uviedol, že posúdil žalobu ako čiastočne dôvodnú, nakoľko sa stotožnil s názorom žalobcu, že boli poskytnuté služby v zmysle zmluvy o poskytnutí verejných služieb a žalovaný neuhradil včas a riadne faktúry č. XXXXXXXXXXXX a XXXXXXXXXXXX v celkovej výške 155,01 eura. V prevyšujúcej časti žalobu ohľadne zaplatenia sumy 264 eur s 5,05 % p. a. úrokom z omeškania a ohľadne sumy 105,88 eura, a to zmluvnej pokuty, žalobu zamietol, keďže žalobca nepreukázal faktúrou existenciu nároku v sume 264 eur a súdu nebolo je zrejmé, za čo si uplatnil túto sumu. Čo sa týka zmluvnej pokuty vo výške 105,88 eur, súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade neboli zmluvné podmienky individuálne dojednané a ide o formulovanú zmluvu s dodatkom, do ktorej sa údaje len dopisujú, avšak v konaní žalobca nepreukázal, v akom rozsahu porušil žalovaný zmluvné podmienky a ako dlho zotrval v zmluvnom vzťahu a teda nebol preukázaný nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Poukázal na to, že dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s ust. § 3 ods. 1 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a u žalobcu ide v uvedenej zmluve o také podmienky, ktoré poškodzujú spotrebiteľa, a preto ich zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou a v danom prípade nejde o zmluvnú pokutu, ktorá

by bola dojednaná individuálne a je neurčitá a neprijateľná. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru krajských súdov SR.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a to tak, že vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu žalobcu rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hroznou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku, dojednaná zmluvná pokuta má teda predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná). Právny predchodca žalobcu a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v bode 3. Dodatku, a ktorý o. i. podľa písm. c/ tohto odseku je: nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníka do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od zmluvy. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný aj v odseku 1 písm. b/ Dodatku. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za poskytované služby. Porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi dohodnuté zmluvné plnenia. Zároveň žalovaný uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozparoval a ani nepreukázal. Súd prvej inštancie toto porušenie povinnosti vôbec nezohľadnil. Žalobca mal ďalej za to, že odôvodnenie rozsudku nereflektuje požiadavku v zmysle § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, kde súd prvej inštancie naproti tomu pristúpil k hodnoteniu predmetnej zmluvnej podmienky čisto vo všeobecnej rovine, keď sa nárokom na zmluvnú pokutu nezaoberal s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Zmluvná pokuta okrem funkcie prevenčnej, plní ďalej funkciu reparačnú (uhradzovacia) a taktiež predstavuje sankciu pre toho, kto porušil povinnosť. Zabezpečovaciu funkciu plní zmluvná pokuta len tým, že hrozba majetkovej sankcie motivuje dlžníka, aby včas a riadne splnil svoju povinnosť. Rovnako nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že zmluvná pokuta nie je v danom prípade výsledkom individuálneho dojednania účastníkov. Spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Dohoda o zmluvnej pokute má povahu dohody o paušalizovanej náhrade škody. Rovnako sa žalobca nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o tom, že zmluvná pokuta nezohľadňuje rozsah porušenia povinnosti. V tomto dal do pozornosti, že výška zmluvnej pokuty je paušalizovaná náhrada škody, pričom právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavenej cene za poskytnuté služby. Zmluvná pokuta bola teda v dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom čo znamená, že základ zmluvnej pokuty (vyjadrený v Dodatku) sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb. Podporne poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.10.2017, sp. zn. 19Co/142/2016 a rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.08.2017, sp. zn. 4Csp/24/2016 a rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 27.10.2017, 7C/256/2016. Na základe uvedeného navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a jeho žalobnému návrhu vyhovieť v celom rozsahu, alternatívne ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania. Keďže výrok, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené žalovaný v odvolaní nenapadol, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

8. Žalobca tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu

pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

9. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednaný spor aj správne právne posúdil. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalobcu, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majú na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu dopĺňa nasledovné.

10. Je nepochybné, že právny predchodca žalobcu (Slovak Telekom, a. s.) a žalovaný medzi sebou uzatvorili dňa 03.08.2015 Dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb uzavretej toho istého dňa podľa zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, z ktorej pre zúčastnené strany vznikli práva a povinnosti. Na základe Dodatku spoločnosť Slovak Telekom a. s. sa zaviazala poskytovať žalovanému telekomunikačné služby a žalovaný zaplatiť za poskytnuté telekomunikačné služby cenu stanovenú v Dodatku a v Cenníku. Žalobca odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitimitáciu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2017, uzavretej medzi spoločnosťou Slovak Telekom, a. s. a žalobcom.

11. Odvolací súd konštatuje, že zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali a to aj v prípade, ak porušením zmluvných povinností nevznikne druhej strane škoda. Jej funkcia spočíva v hrozbe zaplatiť určitú dohodnutú sumu, keď povinný svoj záväzok nesplní riadne a včas. Úlohou zmluvnej pokuty je viesť k splneniu povinností zo strany účastníkov. Zmluvnú pokutu možno dohodnúť pre prípad, že k splneniu záväzku dohodnutého v zmluve nedôjde vôbec alebo iba čiastočne, prípadne ak dôjde k porušeniu akejkolvek zmluvnej povinnosti. Keďže záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Za predpokladu, že ku vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky záväzku akcesorického.

12. Žalobca sa domáha zaplata sumy 105,88 eura titulom zmluvnej pokuty. V zmysle Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 03.08.2015 je výška zmluvnej pokuty 150 eur, pričom v zátvorke za uvedenou sumou je uvedené: základ - počiatočná suma, ktorá sa bude znižovať.

13. Odvolací súd vo vzťahu k zmluve o poskytovaní verejných služieb uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným uvádza, že má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

14. Z obsahu spisu má odvolací súd za preukázané, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač Dodatku k zmluve bez možnosti voľby jej prijatia alebo odmietnutia. Zmluvná pokuta je dojednaná v bode 3 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 03.08.2015.

15. Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenenia v texte právneho úkonu - Dodatku zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Odvolateľ vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku.

16. Odvolací súd poznamenáva, že či už hlavná zmluva alebo jej dodatok sú typickými štandardnými formulárovými listinami, na ktoré zásadne dopadá súdna kontrola. Zmluvná pokuta bola vopred zo strany žalobcu naformulovaná bez možnosti jej zmeny zo strany spotrebiteľa. Nemožno preto prisvedčiť tvrdeniam o individuálnom vyjednaní zmluvnej pokuty. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

17. Odvolací súd považuje za nepochybné, že odvolateľ právo na zmluvnú pokutu odvíja od ustanovenia § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a od Zmluvy o pripojení a Dodatku k zmluve, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje.

18. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že zmluvné dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty je neprijateľné zmluvné dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor spotrebiteľa, a z toho dôvodu je neplatné. Ak by sa aj považovala dohoda o zmluvnej podmienke za platnú, je zrejme, že spotrebiteľ by zmluvnú pokutu bol povinný uhradiť aj vtedy, ak by zrealizoval úkon smerujúci k ukončeniu zmluvy. Žalobca totiž právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzuje od nesplnenia povinnosti zaplatiť splatné faktúry za poskytnuté služby alebo od nesplnenia povinnosti zotrvať po určitú dobu vo vzťahu, čo je neakceptovateľné.

19. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho-ktorého porušenia povinností a ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu.

20. Dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné a na tom nič nemení fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytnutia služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku.

21. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu, a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (čl. 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali.

22. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť.

23. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súdom ako orgánom členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex officio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).

24. Odvolací súd tiež dodáva, že pokiaľ ide o primeranosť zmluvnej pokuty, neprijateľnú zmluvnú podmienku obsahujúcu zmluvnú pokutu súdy nemôžu upravovať, a teda ani moderovať plnenie z nej (do pozor. rozsudok Súdného dvora EÚ C - 618/10).

25. Odvolací súd poukazuje na to, že v obdobných právnych veciach existuje ustálená judikatúra všeobecných súdov, ktorou vyslovili neprijateľnosť a neplatnosť zmluvných podmienok spoločnosti Slovak Telekom, a.s. týkajúcich sa zmluvných pokút, nárok z ktorých si žalobca uplatňuje v tomto konaní.

26. Judikatúra súdov vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok B. a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neprijateľnosť zmluvnej podmienky nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

27. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti ako vecne správny potvrdil.

28. Správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľne trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).